

Beslissing

---

inzake de klacht van [klaagster] over het handelen van de AIVD

Beslissing van de afdeling klachtbehandeling van de Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (CTIVD) inzake de klacht van [klaagster] (hierna: klaagster) over het handelen van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD).

De klacht

Klaagster heeft bij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) een klacht ingediend over de AIVD. De minister van BZK heeft de klacht als ongegrond beoordeeld. Klaagster is het hier niet mee eens, omdat zij ervan overtuigd is dat de AIVD verantwoordelijk is voor de gebeurtenissen die haar leven beheersen. Klaagster heeft zich daarom tot de afdeling klachtbehandeling van de CTIVD (hierna: de afdeling klachtbehandeling) gewend.

De afdeling klachtbehandeling neemt de klacht in behandeling. Tezamen met klaagster is de afdeling klachtbehandeling tot de volgende klachtformulering gekomen:

Klaagster geeft aan dat de AIVD sinds 2019 tot op heden gebeurtenissen in haar leven en dat van haar familie beheerst. Klaagster noemt daarbij enkele concrete gebeurtenissen:

- 1. Klaagster heeft in de periode van eind 2018 tot begin 2019 een familielid uit [land] opgevangen in haar woning in [plaats], [land]. Deze persoon heeft de voornaam [naam]. In deze periode was de Nederlandse overheid volgens klaagster op zoek naar [naam]. De AIVD heeft volgens haar dit familielid mogelijkverward met of een verbinding verondersteld met de gezochte persoon [naam], en valt haar daarom lastig;*
- 2. Er is sprake van sabotage door de supervisor van klaagster in haar nieuwe baan als operator bij [bedrijf] in [plaats], waardoor zij deze positie dit jaar heeft moeten beëindigen;*
- 3. In [plaats] werd klaagster bij een afzetting bij een viaduct gedwongen door een smalle doorgang te lopen. Een onbestemd figuur spoot klaagster vol in het gezicht met chemicaliën /pesticiden waardoor zij direct onwel werd. Aangezien zij in de dagen voor het incident nog uitgebreid over haar allergieën had gesproken, waaronder haar allergische reactie bij contact met oplosmiddelen en andere chemicaliën, ziet klaagster daar ook een verband met een vooropgezette actie.*

Ambtshalve zal de afdeling klachtbehandeling ook kijken naar:

- 4. De klachtprocedure die is gevolgd bij de AIVD, waarbij de klacht is behandeld zonder het voeren van een klachtgesprek met klaagster voor de klacht in onderzoek werd genomen.*

Het door klaagster gestelde handelen van de AIVD

Klaagster stelt, kortgezegd, het volgende. Klaagster is geboren in [land] en heeft met haar echtgenoot zo'n zeventien jaar in [plaats] in [land] gewoond. Klaagster noemt verschillende gebeurtenissen die haar leven beheersen, waarvan zij overtuigd is dat de AIVD voor verantwoordelijk is.

Klaagster geeft aan dat zij in haar woning in [plaats] gedurende een aantal maanden haar neef genaamd [naam] heeft opgevangen. Op een later moment kwam klaagster erachter dat rond dezelfde periode de Nederlandse overheid op zoek was naar [naam]. Dit was niet de persoon die in haar woning verbleef, maar doordat het om een persoon met dezelfde naam ging, heeft klaagster het vermoeden dat de AIVD daardoor interesse in haar had.

Verder stelt klaagster dat de AIVD verantwoordelijk is voor de intimidatie die zij ervoer op haar werk bij [bedrijf] in [plaats]. Zij werd daar vreemd en vervelend behandeld door haar collega's. Een van deze collega's schreeuwde tegen haar en sprak denigrerend tegen haar. Ook zou een van deze collega's een vloeistof in haar koffie hebben gedaan, waardoor zij zich ziek begon te voelen. De manier waarop haar collega's haar behandelden leidde ertoe dat klaagster besloot ontslag te nemen. Klaagster heeft het vermoeden dat het gedrag van haar collega's jegens haar is te relateren aan de AIVD.

Klaagster stelt ook op meerdere momenten te zijn bespoten met pesticiden. Het incident in [plaats] zoals in de klachtformulering is opgenomen is daar één van. Klaagster vermoedt dat de AIVD hier verantwoordelijk voor is.

Tot slot stelt klaagster naast het hiervoor genoemde dat een psycholoog genaamd [naam], waar klaagster in [plaats] mee sprak, opmerkelijke en gedetailleerde vragen stelde. Klaagster is van mening dat deze psycholoog namens de AIVD optrad.

Klaagster wil dat de AIVD stopt met haar (en haar familie) lastig te vallen.

Toetsingskader

Bij de beoordeling van deze klacht zal de afdeling klachtbehandeling haar bevindingen toetsen aan de behoorlijkheid en voor zover het de klachtprocedure betreft aan de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Uit artikel 9:10 Awb volgt dat de klager in de gelegenheid moet worden gesteld te worden gehoord. Hiervan kan worden afgezien wanneer sprake is van een kennelijk ongegronde klacht, de klager zelf heeft aangegeven niet te willen worden gehoord of wanneer de klager niet binnen de gestelde termijn kenbaar heeft gemaakt dat hij van deze mogelijkheid gebruik wenst te maken.

Onderzoek

Op 17 november 2021 heeft een gesprek plaatsgevonden waarin klaagster de klacht nader aan de afdeling klachtbehandeling heeft toegelicht. Daarnaast heeft de afdeling klachtbehandeling onderzoek gedaan in de systemen van de AIVD. De afdeling klachtbehandeling heeft rechtstreeks en zelfstandig toegang tot de systemen van de AIVD.

Het ministerie van BZK heeft aangegeven geen gebruik te willen maken van de mogelijkheid om in het kader van de klacht gehoord te worden. De afdeling klachtbehandeling zag geen aanleiding AIVD-medewerkers te horen, wel heeft zij een aantal schriftelijke vragen aan de AIVD voorgelegd. De bevindingen van de afdeling klachtbehandeling zijn in het kader van hoor en wederhoor aan klaagster en aan de AIVD voorgelegd.

Bevindingen

De afdeling klachtbehandeling baseert haar bevindingen op: (1) het klaagschrift, (2) het gesprek dat met klaagster heeft plaatsgevonden, (3) de stukken uit het klachtdossier bij de AIVD, (4) de reactie op de schriftelijke vragen en (5) het onderzoek in de systemen van de AIVD.

Het ministerie van BZK schreef in haar brief van 6 januari 2021: *“Naar aanleiding van uw klacht en uw toelichting op 10 december 2020 kan ik u melden dat hetgeen u meemaakt niet door de AIVD wordt veroorzaakt. Ik zie ook in uw verzoek om hulp geen rol voor de AIVD weggelegd. Uw klacht wordt ongegrond verklaard.”*

De afdeling klachtbehandeling heeft het door klaagster gestelde handelen van de AIVD onderzocht. In haar onderzoek heeft zij geen aanwijzingen aangetroffen dat hetgeen het ministerie van BZK in haar brief van 6 januari 2021 schreef onjuist is. Evenmin heeft de afdeling aanwijzingen gevonden van onrechtmatige inzet van (bijzondere) bevoegdheden door de AIVD jegens klaagster.

Ambtshalve heeft de afdeling klachtbehandeling gekeken naar de wijze waarop de AIVD de klacht heeft afgehandeld. Uit het gesprek dat de afdeling klachtbehandeling met klaagster heeft gevoerd, kwam naar voren dat zij, nadat haar klacht in behandeling werd genomen door de minister van BZK, niet door de AIVD (die de klacht in de praktijk behandelt) is uitgenodigd voor een gesprek waarin zij haar klacht nader kon toelichten. Uit het klachtdossier bij de AIVD blijkt dat klaagster op 1 oktober 2020 via het online contactformulier een klacht heeft ingediend over de AIVD. In haar bericht schreef zij dat zij regelmatig wordt achtervolgd en geïntimideerd en het vermoeden heeft te worden afgeluisterd. Hierop ontving zij bij brief van 2 december 2020 een reactie van het ministerie van BZK. In de brief worden excuses gemaakt voor de late reactie en wordt de werkwijze van de AIVD beschreven. Klaagster wordt in de brief ook verzocht om, indien zij van mening blijft dat de AIVD verantwoordelijk is voor de problemen die zij ervaart, de gebeurtenissen waarover zij klaagt nader te concretiseren en daarbij aan te geven waarom zij denkt dat de AIVD hiervoor verantwoordelijk is. Klaagster gaat in op dit verzoek per e-mail van 10 december. In haar reactie licht zij een aantal gebeurtenissen toe, waaronder de contacten met de psycholoog genaamd [naam] en een moment waarop klaagster werd bespoten met pesticiden. Hierop ontvangt klaagster bij brief van 6 januari 2021 de afhandeling van haar klacht, waarin staat dat de klacht ongegrond is (zie ook citaat hierboven).

Uit de enkele schriftelijke contacten die er zijn geweest tussen het ministerie van BZK dan wel de AIVD en klaagster, blijkt dat klaagster niet de mogelijkheid is geboden om, nadat de klacht in behandeling werd genomen, haar klacht nader toe te lichten in een gesprek. Evenmin is er een klachtformulering opgesteld, deze is dan ook niet met klaagster afgestemd. Verder is het de

afdeling klachtbehandeling niet duidelijk waar het onderzoek van de AIVD naar de klacht uit heeft bestaan; zij heeft geen verslaglegging hiervan kunnen vinden in het klachtdossier bij de AIVD. Naar aanleiding van het voorgaande heeft de afdeling klachtbehandeling een aantal schriftelijke vragen aan de AIVD gesteld. In reactie hierop geeft de AIVD, onder verwijzing naar art. 9:10 lid 2 onder a Awb, aan dat kon worden afgezien van het horen van klaagster, omdat de klacht kennelijk ongegrond is. De inhoud van het klaagschrift en de toelichting daarop vormden voldoende basis voor dit oordeel. Verder verklaart de AIVD dat er geen klachtformulering is afgestemd met klaagster, omdat er voldoende duidelijkheid was over de aard en inhoud van de klacht. Het opstellen en afstemmen van een klachtformulering zou dan een onnodige processtap zijn geweest. Tot slot geeft de AIVD aan dat ook zij niet meer kunnen achterhalen of er onderzoek naar de klacht is gedaan en waar dit onderzoek uit heeft bestaan, er is geen verslaglegging hiervan.

Beoordeling van de klacht

Op grond van artikel 124, eerste lid, Wiv 2017 beoordeelt de afdeling klachtbehandeling of door de AIVD behoorlijk is gehandeld.

Op basis van haar bevindingen komt de afdeling klachtbehandeling tot de conclusie dat de AIVD geen (bijzondere) bevoegdheden onrechtmatig jegens klaagster heeft ingezet.

De klacht is in zoverre ongegrond.

Ambtshalve heeft de afdeling klachtbehandeling gekeken naar de wijze waarop de klacht is afgehandeld. De afdeling heeft vastgesteld dat de klacht ongegrond is verklaard en klaagster niet is gehoord. Het standpunt van de AIVD in reactie op de gestelde vragen is dat de klacht kennelijk ongegrond is verklaard. Echter dit blijkt noch uit de formulering van het dictum noch uit de daarvoor gegeven motivering. De gebezigde motivering veronderstelt dat er wel onderzoek in de eigen systemen heeft plaatsgevonden. De AIVD dient zich te realiseren dat daarmee de indruk ontstaat dat klaagster niet alle klachtonderdelen van haar klacht goed voor het voetlicht heeft kunnen brengen. Aan de hand van de toelichting die klaagster gaf in het gesprek met de afdeling klachtbehandeling was er aanleiding om ook na te gaan of er rond de neef van klaagster mogelijk bevoegdheden waren ingezet die – indirect dan wel onbedoeld – gevolgen konden hebben voor klaagster. De afdeling klachtbehandeling is van oordeel dat de AIVD daardoor onbehoorlijk jegens klaagster heeft gehandeld. Dat klaagster bij brief van 2 december 2020 werd verzocht om haar klacht nader te concretiseren doet hier niet aan af. Dit verzoek werd namelijk gedaan nog voordat werd beslist of de klacht in behandeling werd genomen.

De klacht is voor wat betreft het ambtshalve klachtonderdeel gegrond.

Oordeel van de afdeling klachtbehandeling van de CTIVD

De afdeling klachtbehandeling is van oordeel dat de AIVD behoorlijk heeft gehandeld ten aanzien van het eerste deel van de klacht en onbehoorlijk ten aanzien van het ambtshalve klachtonderdeel.

De afdeling klachtbehandeling beoordeelt de klacht als gedeeltelijk gegrond.

De afdeling klachtbehandeling van de Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten, 27 januari 2022,

mr. A. Stehouwer (voorzitter)
mr. H.C. Wiersinga
mr. A.M. Zwaneveld